

Klachtenregeling en Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit RIVM

Preambule

Wetenschap bedrijven is een mooi vak en de effecten ervan zijn merkbaar in vrijwel ieder aspect van de moderne samenleving. Voor het vertrouwen in de wetenschap is het noodzakelijk dat wetenschapsbeoefenaren en wetenschappelijke instituten streven naar objectiviteit en waarheid. Van personen die verbonden zijn aan het RIVM en werkzaam zijn in de wetenschap, wordt verwacht dat zij zich gedragen als een 'goede beoefenaar' van de wetenschap. Zij maken dus gebruik van onderzoeksmethoden die geaccepteerd zijn binnen hun eigen wetenschapsgebied en verantwoorden zich hierover op een manier die te doen gebruikelijk is. Daarnaast dragen zij zorg voor het overbrengen van deze normen op hun omgeving, in het bijzonder aan jonge beginnende wetenschappers. Zij zien er bovendien actief op toe dat er geen druk uitgeoefend wordt op collega's, medewerkers of anderen om onderzoeksuitkomsten te beïnvloeden op een wijze die niet strookt met de beginselen van integere wetenschapsbeoefening. Leidend hierbij is de [Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit \(2018\)](#) die door het RIVM is onderschreven.

In deze klachtenregeling wordt beschreven hoe klachten die te maken hebben met schendingen van wetenschappelijke integriteit worden behandeld en beoordeeld.

Artikel 1-Definities

• *Schendingen van Wetenschappelijke integriteit*

Onder schendingen van wetenschappelijke integriteit wordt in elk geval verstaan:

- Het onder druk zetten van medewerkers dan wel op een andere manier aanzetten tot schendingen van wetenschappelijke integriteit zoals hieronder omschreven
- Het vervalsen van gegevens
- Het heimelijk verwerpen van ongewenste resultaten
- Het invoeren van fictieve gegevens
- Het opzettelijk verkeerd gebruiken van statistische methoden om andere conclusies te bereiken dan de gegevens rechtvaardigen
- Het opzettelijk verkeerd interpreteren van resultaten en conclusies
- Plagiaat van resultaten uit publicaties van anderen
- Het zich ongerechtvaardigd voordoen als auteur of medeauteur of het opzettelijk weglaten van andere auteurs
- Het onzorgvuldig te werk gaan bij het verrichten van onderzoek

• *Directeur-Generaal RIVM*

De Directeur-Generaal RIVM (hierna te noemen DG RIVM) is belast met de leiding van het RIVM.

• *Commissie van Toezicht RIVM*

De Commissie van Toezicht RIVM bewaakt de wetenschappelijke kwaliteit van het RIVM.

• *Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit*

Aan de Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit (hierna te noemen VWI) kunnen gevallen van vermoede schendingen van wetenschappelijke integriteit bij het RIVM worden voorgelegd.

• *Klachtencommissie Wetenschappelijke Integriteit*

De Klachtencommissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna te noemen KWI) neemt klachten in behandeling over schendingen van wetenschappelijke integriteit bij het RIVM en wordt samengesteld wanneer dat noodzakelijk is.

Artikel 2-Benoeming en samenstelling

• *Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit (VWI)*

- De DG RIVM benoemt de VWI voor een periode van twee jaar, gehoord hebbende de voorzitter van de Commissie van Toezicht RIVM. Herbenoeming voor een aansluitende periode van twee jaar is mogelijk.

- Voor benoeming is vereist
 - gedegen ervaring in wetenschappelijk onderzoek
 - bekendheid met het werkterrein en de organisatie van het RIVM
 - goed kunnen omgaan met tegenstellingen en conflicten. Tussentijdse ontheffing van de functie is mogelijk op eigen verzoek, dan wel op initiatief van de DG RIVM, gehoord hebbende de Commissie van Toezicht RIVM.
- Niet voor benoeming in aanmerking komen: (oud-)medewerkers RIVM, leden Commissie van Toezicht RIVM, opdrachtgevers RIVM.
- *Klachtencommissie Wetenschappelijke Integriteit (KWI)*
 - De KWI bestaat uit voorzitter en twee ad hoc te benoemen leden van de Commissie van Toezicht (CvT) RIVM. Voor lidmaatschap van de KWI komen niet in aanmerking de leden, die op enigerlei wijze zijn betrokken bij de feiten waarop de klacht betrekking heeft. Mocht de voorzitter zelf betrokken zijn bij de bedoelde feiten, dan wijst hij een lid van de CvT RIVM aan om zijn plaats in de KWI in te nemen. De ambtelijk secretaris CvT treedt op als secretaris van de KWI.
 - De DG RIVM voorziet in administratieve ondersteuning van de VWI en de KWI.

Artikel 3-Taken

- *Taak Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit (VWI)*

De VWI neemt signalen van RIVM-medewerkers over mogelijke inbreuk op de integriteit van het wetenschappelijk handelen bij het RIVM in behandeling. In eerste aanleg onderzoekt hij/zij dergelijke signalen en streeft naar opheldering en bemiddeling. Hij/zij brengt jaarlijks een geanonimiseerd verslag uit aan de Commissie van Toezicht RIVM en aan de lokale integriteitscoördinator RIVM.

De VWI is geheimhouding verschuldigd over hetgeen hem/haar in zijn functie bekend is geworden, behoudens datgene dat wordt neergelegd in het advies van een KWI.

Bij de behandeling van een signaal staan de VWI de volgende middelen ter beschikking:

 - Bemiddeling
 - Inschakeling KWI
- *Taak Klachtencommissie Wetenschappelijke Integriteit (KWI)*

De KWI brengt advies uit aan de DG RIVM over de gegrondheid van klachten die door de VWI aan haar zijn voorgelegd en over de op grond daarvan te nemen maatregelen. Indien de klager daarom verzoekt wordt zijn/haar identiteit zowel door KWI als DG RIVM vertrouwelijk gehouden.
- *Taak Directeur-Generaal RIVM*

De DG RIVM zorgt ervoor dat alle medewerkers van het RIVM bekend zijn met de wijze waarop een klacht onder de aandacht van de vertrouwenspersoon kan worden gebracht. De DG RIVM is verantwoordelijk voor een zorgvuldige en deugdelijke procedure ter behandeling van die klachten.

Artikel 4-Stappenplan verzoek om een oordeel

- *Bemiddeling*
 1. Wanneer een persoon van mening is dat de wetenschappelijke integriteit bij het RIVM geschonden wordt of wanneer deze persoon in 'gewetensnood' verkeerd over de vraag of in een bepaalde situatie de wetenschappelijke integriteit geweld is of wordt aangedaan, kan hij/zij dit, met redenen omkleed, onder de aandacht brengen van de vertrouwenspersoon (VWI). In voorkomende gevallen kunnen meerdere personen, waarbij het gestelde in de vorige volzin het geval is, dit ook gezamenlijk onder de aandacht brengen van de VWI. De VWI voert vervolgens een of meer gesprekken met de indiener(s) en andere belanghebbenden, zoals de projectleider of leidinggevende, en mogelijk personen die op andere wijze betrokken zijn.

2. Aan degene(n) die een mening als bedoeld in artikel 4 onder 1, kenbaar maken aan de VWI, wordt door de VWI duidelijk gemaakt dat de door de VWI in dat kader te voeren gesprekken, geen klachtenafhandeling betreft. De bedoelde gesprekken zijn vertrouwelijk en hebben tot doel te bezien of kan worden volstaan met bemiddeling of dat een klacht officieel in behandeling dient te worden genomen door de klachtencommissie (KWI).
3. Een persoon als bedoeld in de eerste volzin van artikel 4 onder 1 beslist zelf of extra bemiddeling, extra uitleg of anderszins volstaat dan wel dat de klacht officieel in behandeling dient te worden genomen door de KWI. Hij/zij stelt de VWI schriftelijk op de hoogte van deze beslissing. Als hij/zij de klacht intrekt, is er geen sprake meer van een klacht. Indien hij/zij aangeeft de klacht ter behandeling voor te willen leggen aan een KWI, bevordert de VWI dat een KWI wordt geformeerd die de klachtenbehandeling ter hand neemt.

• *Klachtenprocedure*

1. De KWI neemt klachten in behandeling die voldoen aan de volgende eisen:
 - de klacht omvat en betreft een duidelijk schriftelijk weergegeven feitelijk handelen of nalaten van een of meer bepaalde medewerkers van het RIVM (of personen verbonden aan het RIVM)
 - vermelding van naam en functie van klager, met zo mogelijk een opgave van diens belang bij het feitelijk handelen of nalaten van beklagde(n).
2. Met betrekking tot een in behandeling genomen klacht kan de KWI een schriftelijke rapportage verzoeken van de VWI, waarin deze de belangrijkste bevindingen tijdens (de voorbereiding voor) het bemiddelingstraject samenvat.
3. Indien de KWI de klacht in behandeling neemt hoort hij/zij de klager, de beklagde en belanghebbenden, zoals projectleider en leidinggevend en mogelijk andere personen die betrokken zijn. De gesprekken zijn vertrouwelijk en hoor en wederhoor gebeuren afzonderlijk van elkaar. Het horen gebeurt niet openbaar en er wordt een vertrouwelijk verslag van gemaakt. De verslagen van de verhoren worden vastgesteld en gearhiveerd door de secretaris van de KWI. Ze worden niet beschikbaar gesteld aan belanghebbenden zoals de klager en de beklagde.
4. De secretaris van de KWI stelt klager, mogelijke beklagden, de VWI, de Commissie van Toezicht en de DG RIVM schriftelijk op de hoogte dat de klacht in behandeling wordt genomen.
5. De KWI brengt advies uit aan de DG RIVM over de gegrondheid van de klachten en over de op grond daarvan te nemen maatregelen. De klager en beklagde ontvangen een afschrift van dit advies. Indien van toepassing wordt een advies eveneens aan andere betrokkenen gestuurd. Indien de DG RIVM zelf op enigerlei wijze betrokken is bij bedoelde feiten, wordt het advies uitgebracht aan de Secretaris-Generaal (SG) van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. In dat geval zal de SG of de voorzitter van de CvT de KWI laten benoemen.
6. De DG RIVM stelt binnen vier weken na ontvangst van het advies van de KWI zijn aanvankelijk oordeel vast. In het geval dat de DG betrokken is bij de klacht zal de SG of de voorzitter van de CvT hun oordeel vaststellen. Hij/zij stelt de klager en de beklagde(n) hiervan terstond schriftelijk in kennis. Het advies van de KWI wordt meegezonden met het aanvankelijk oordeel. Ook de KWI en de Commissie van Toezicht RIVM krijgen hiervan direct schriftelijk bericht.

Artikel 5 – Bezwaar/beroep

- Het RIVM is aangesloten bij het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) dat tot taak heeft om advies te geven op ingediende verzoeken inzake inbreuken op wetenschappelijke integriteit. Klager en beklagde(n) kunnen binnen zes weken na ontvangst van het bericht van de DG aan het Landelijk Orgaan voor Wetenschappelijke

Integriteit (LOWI) verzoeken advies uit te brengen over het aanvankelijk oordeel van de DG voor zover dit de inbreuk van de wetenschappelijke integriteit betreft ([zie reglement LOWI 2018](#)). De KWI zendt desgevraagd terstond alle op de klacht betrekking hebbende stukken in afschrift aan het LOWI.

- Indien niet binnen de termijn van 6 weken het advies van het LOWI is gevraagd stelt de DG zijn oordeel vast over de klacht.
- Indien het advies van het LOWI is gevraagd betreft de DG het oordeel van het LOWI in zijn definitieve besluit.

Artikel 6 – In werking treding

Deze klachtenregeling vervangt het Reglement wetenschappelijke integriteit RIVM en treed in werking op 1 maart 2019.